

staaende Personer, finder man det ubilligt. Den ærede Rigsbagsmand for Ribe Amts 2den Valgkreds (H. Hage) sagde, saavidt jeg forstod ham: ja, men denne Kirketiende kan eies s. Ex. af en stakkels Pige eller qvindelig Person; hun kan leve deraf, men hun kommer i Fattigdom, ifald en saadan Byrde skal lægges over paa hende — og siger det ærede Medlem: vilde det ikke være ubilligt? Jeg skal dertil svare, at af Tilfælde af den Art kan man ikke udlede nogen almindelig Regel (H. Hage: Det har jeg heller ikke sagt), saameget værre, thi da er det et Bevist paa, at de, der have sørget for disse gamle Piger, ikke have lagt Mærke til, hvilke Forpligtelser de overtog; det skulde de have lagt Mærke til, forinden de raadede gamle Piger til at købe Kirker, især forsalbne Kirker; er det store og gode Kirker, hvor der er Plads nok og Vedligeholdelsen ringe, som de have kjøbt, da have de gjort vel deri, men hvis ikke, saa maae de gjøre som alle de, der eie Statspapirer, der ere i Dalen, og som ikke have Raad til at afvente, om de atter ville stige, de maae sælge med lidt Tab, naar Papirerne begynde at falde; paa den Maade bliver Besiddelsen af Kirketienden ikke Andet end, hvad den i Virkeligheden er, et Slags Statspapir, som de Paagjældende have kjøbt; de maae tage Fluctuationerne, som følge (H. Hage: Nei!) Da engang ville vi komme til at behandle en Sag, hvor de Herrer ville staae paa et andet Standpunkt (Stemmer: Nei!) og finde, at det er saa klart som Solen, jeg skal nok huske det, naar vi komme til nærmere at tale derom; det er bestandig Standpunktet, som forandrer sig, men vi skulle nok komme dertil; værre kun rolige. Det hedder fremdeles i Lovens 22—5: „Herredsprovsten skal aarligen, naar han visiterer Kirkerne, forfare Kirkerne, saavel deres, som under jure Patronatus ere, som andres, Indkomsters Tilstand“; altsaa ogsaa de Kirker; hvis Midler besiddes af „Andre“, ogsaa dem skal Provsten undersøge med Hensyn til den Behandling, der bliver dem tildeel. „Dernæst hvis Mangel, eller Brøst, paa Bygning eller Ornaimenter, findes, og det ved Syn, som Præsten med fire vederhæftige Sognemænd skulle gjøre, og give fra sig beskrevet, som af Provsten selv og skal

underskrives og aarligen af hannem, før Regnskab gjøres, Kirkens Forsvar, eller Patron tilstilles, paa det han kan raade Bod paa hvis fornøden er“ — altsaa her er tydelig anviist, at Provsten omkring i sit District skal eftersee, om Indkomsterne ere tilstede, og hvorfor? For at de fornødne Midler kunne være tilstede til Kirkens Behov, og dersom han skulde finde, at det ikke var Tilfældet, saa er han ikke alene berettiget, men forpligtet til at tage saadanne Forholdsregler, at Formaålet med Kirken fyldestgjøres. Det vil heraf være klart, at hvis Nogen tog Pant i Indtægter af denne Art, saa staaer hans Pant efter en 1ste Prioritet, som er Kirkens Ret til at vedligeholdes og at have en til Sognet passende Størrelse. Der er flere Artikler i Christian den Femtes Lov, der mere eller mindre gaae i den samme Retning. Naar et æret Medlem har nævnt Skjæder, da have vi jo hørt et Skjæde blive oplæst, men hvad giver Skjædet Andet end det Residuum, som bliver tilbage, efter at Hovedforpligtelsen mod Kirken er fyldestgjort; Skjædet giver Besiddelsen af en Tiende, men en Kirketiende, og hvad er Kirketiende, det er de Midler, som udredes af en vis Deel af Vandet, for at holde Kirkerne vedlige, og for at der kan være Plads til, at Gudsbjørkelsen kan udføres. Een Indvenning, der er fremkommet, har vistnok stor Berettigelse og Gyldighed, og det er den, at da Tiendens Beløb nu er afluttet, og ikke voxer med Befolkningens Udvikling, skulde man antage, at ogsaa det her omhandlede Forhold derved maatte have fundet sin Afslutning, og at de Byrder, som derefter skulde paalægges, ikke skulde kunne paalægges Ejerne af Kirketienden. Jeg indrømmer villigt, at dersom man nu stred til og forlangte, at ethvert Sogns Indbyggerantal og Kirkens Størrelse skulde bringes under behørig Underfølgelse, og det da erkjendtes, at Kirkens nærværende Størrelse og Beskaffenhed svarede til den nærværende rimelige Kirkegang af Sognet, maatte det dermed kunne afluttes, at der af den saakaldte Kirkeeier og af den Tiende, han oppebar, ikke kunde forlanges Andet end en fuldstændig Vedligeholdelse af Kirken i den Størrelse, som den har. Det er muligt, at dette kunde være billigt, det vilde heller ikke